

Med bena godt plantet i vannet

Av Haakon Thaulow

Haakon Thaulow er utdannet sivilingeniør fra NTH og har Master i vannforvaltning fra USA. Han har bl.a. vært direktør og seniorrådgiver ved Norsk institutt for vannforskning – NIVA. Han var formann i Norsk vannforening fra 1985 til 1993.

Norsk vannforening er godt uti jubileumsåret 2014. Det er stor aktivitet og i den tredje av fire jubileumsartikler byr vi på glimt fra foreningens indre liv, herunder intervjuer med flere av ildsjelene bak foreningens produkter: et spennende og innholdsrikt fagprogram og et flott tidsskrift.

Fra historie til nåtid

I enhver forening er et 50-årsjubileum en milepæl av de helt store; så også for Norsk vannforening. Jubileet ble markert med et festmøte den 29. april og profileres gjennom 4 jubileumsartikler i VANN.

De to siste nummer av VANN omhandler foreningens historie; viktige hendelser, utviklings-trekk, intervju med tidligere formenn, noen artige historier m.m. Dette nummeret tar for seg Norsk vannforening «akkurat nå»; i jubileumsåret. Først og fremst presenterer vi foreningen i 2014 ved å la nøkkelpersoner i styre og stell komme til orde. Men vi får også plass til et forsinket mimreintervju med veteranformann Torleiv Bilstad.

Og neste og siste jubileumsartikkel? Da ser vi fremover.

Hva gjør så Norsk vannforening i jubileumsåret?

«Det vanlige», vil mange tenke – i tillegg til de spesielle jubileumsaktivitetene. Og «det vanlige»

er i kortform: Seminarer og fagtreff i Oslo og i regionene, tidsskriftet VANN, internasjonalt engasjement gjennom bla. EWA (European Water Association), stipendutdeling til studenter i vannfag og delarrangør for den norske juniorvannprisen. Alt dette er godt beskrevet på foreningens hjemmeside, og foreningen er godt rigget for dette arbeidet gjennom en rekke komiteer.

Sammen med en oversikt over faglige aktiviteter, håper forfatteren at det gjennom intervjuene med de to styrelederne i 2014, Inger Staubo og Anette Æsøy, lederne i hhv. seminar- og fagtreffkomiteene, Per Einar Faugli og Leif Basberg, samt leder i redaksjonskomiteen, Jens Erik Petersen, gis en godt innblikk i Norsk vannforening «akkurat nå».

Fagprogrammet 2014 – bredt og spennende. Hvordan er balansen mellom vanntemaene?

Den omfattende faglige aktiviteten som har preget foreningen siden ca. 1990; 20-25 faglige arrangementer pr. år, opprettholdes i jubileumsåret.

Foruten på Vannforeningens hjemmeside blir medlemmene presentert for valgprogrammene gjennom 2 trykte halvårsprogrammer, og via mail til medlemmene etter hvert som programmene for seminarer og fagtreff er klare. Formidlingen av aktivitetene er forbilledlig og kommer i god tid.

Intervju med Torleiv Bilstad

Torleiv Bilstad: Mange flotte og gode minne frå mi tid i foreninga

Torleiv Bilstad er blant de med lengst fartstid i Norsk vannforening. Han var styremedlem i 16 år frå 1989 til 2005; de siste 8 år som leder. Han er i dag professor i miljøteknikk ved Universitetet i Stavanger (UiS).

Torleiv, fortell om din vei inn i vann-Norge ...

– Eg drog til USA etter avtent militærtjeneste for å begynne utdanning i Sanitary Engineering i USA som etter kvart vart til Environmental Engineering. Eg kom heim i 1977 med både Bachelor-, Master- og doktorgrad frå University i Wisconsin i Madison. Eg måtte sette meg inn i kva som gjekk føre seg her heime, og då vart Norsk vannforening viktig i nettverksbygging og forankring av faglege oppgåver som var spesielle for Noreg. Eg trong fornorsking i tillegg til mine gode amerikanske forbindelsar. Mitt faglige norske ordforråd var magert etter 11 år i yankee-land. På Rogaland Distrikthøgskule i Stavanger etablerte eg BSc i teknisk miljøvern, som etter kvart vart til miljøteknologi med rett til å gje både MSc og PhD. Dei fyrste 18 kandidatane fekk BSc i 1979. Etablering av nytt studie trong eg hjelp til, og dei fyrste åra fekk eg dei gamle professorane min på UW til å undervisa, men etter hvert kom norske aktørar på lag. Spesielt huger eg dosent Åsmund Bøyum på NTH og professor Peter Balmer og Arild Eikum frå NIVA, professorane Hallvard Ødegård og Terje Simensen frå NTH kom meg òg til unnsetning som forelesarar og sensorar.

Du var en hyppig gjest på seminarer og kollokvier lenge før du kom inn i styret?

– Ja, dei faglege arrangementa i Norsk vannforening, som "alltid" var i Oslo, fekk såleis fagleg stor tyding for meg, samstundes som det norske nettverket gradvis blei styrka. Styresekretær Ågot fikk eg tidleg eit fint forhold til, og vi syntes vel begge at å kunna snakke jærsk dialekt saman på tomannshand var gjævt!

Etter at eg i 1989 ble valt til styret i Norsk vannforening, var eg i 16 år med på alle styremøta. Det vart mange turar til Oslo! Men for meg var styremøta nyttige av fleire grunner. Ikkje minst blei eg orientert om kva som rørte seg fagleg sentralt på Austlandet. Men eg fekk òg innsyn i mellommenneskelege forhold i Oslogryta; krumringane i vatnet var mange og til stunder kraftige.

Ledet du alltid de faglige seminarene i din formannstid?

– Det var alltid kjekt og lærerikt å vera ordstyrar på dei faglege seminara. Styreleiar hadde alltid den rolla. Å verta spurt om å halda fagleg innlegg i Norsk vannforening var ei æressak, og ingen svara "nei" til å vera foredragshaldar. Etter kvart foredrag blei det delt ut handduk med liljesymbol og Norsk vannforening skrevet i fine blåfargar. Alle dei mange komiteane var nyttige reiskap for styret og den daglege drifta. I dei mange komitémøta var Ågot alltid til stades: og sekretærjobben var såleis ein fulltids jobb.

Det går rykter om at du og Ågot hadde et årlig lite juleritual?

– Du tenker vel på at siste styremøte før jul kvart år var halde hos Ågot og Per privat, med Ågot som kokk og servitør av julemat. «Livets Vann» kom òg på bordet for dei som ikkje var sjåførar ...

Takk for praten, Torleiv – jeg skjønner du er full av gode minner?

– Mange er kollegaene eg møtte i styret for Norsk vannforening dei 16 åra. Den eg husar best er Oddvar Lindholm som alltid møtte i kraft av å vera redaktør av VANN. Dei fyrste 50 åra åt jubilanten Norsk vannforening har forma mang ein vannperson i Noreg, og i alle fall betydd mykje for meg som heimkomen son 1977. «Memories are forever».

Programmet for 2014 er nedenfor skjematisk fremstilt i en tabellform. Arrangementene er sortert etter innhold. Fagkategoriene er som følger:

1. Kilder og tilførsler – klima
2. Tiltak – transport og rensing
3. Virkninger av forurensning og fysiske inngrep
4. Vannforsyning – vannhygiene
5. Hydrologi, reguleringer, vannkraft
6. Industri, olje/gass
7. Vannforvaltning – vanddirektivet

Svært mange seminarer/fagtreff dekker flere av kategoriene, som vist i tabellen.

I alt 20 arrangementer; om vi inkluderer regionene, kommer vi opp mot 25. Kan det så sies noe generelt om valg av tema, bredden eller balansen mellom tema utfra tabellen? Av intervjuene fremgår det at komiteer og styret er veldig oppmerksomme på bredde for å dekke de aktuelle vannfaglige problemstillingene. Og det er gjennomgående at alle de intervjuede er godt fornøyd med bredden.

Hovedinntrykket av god bredde og relevante tema er jeg helt enig i. Jeg har imidlertid gjort meg noe personlige refleksjoner:

De tradisjonelle temaene holder stand: Vannforurensning; tilførsler, virkninger og tiltak. Vanddirektivet godt representert; dette gjelder

Tittel på møte og arrangement. Seminarer og fagtreff Fagkategori	Dato	Fagkategorier	Tegnforklaring fagkategorier	
Fagtreff:				
Sigevann – avfallsdeponi	3.2.	1,2,3	1. Kilder og tilførsler – klima 2. Tiltak – transport og rensing 3. Virkninger av forurensning/Fysiske inngrep 4. Vannforsyning – vannhygiene 5. Hydrologi, reguleringer, vannkraft 6. Industri, olje/gass 7. Vannforvaltning, Vanddirektivet	
Medisinrester i avløpsvann og drikkevann – hvor stort er problemet?	10.3.	1,2,3		
Hygieniske barrierer i vannforsyning	25.3.	2,3,4		
Miljøoppfølging utbyggingsprosjekter	7.4.	3,5,6,7		
Kildesporing – avløpsnett	5.5	1,2		
Feil avløp – spredt bebyggelse	8.9	1,2		
Byene vokser – nok vann til alle?	29.9	4		
Revisjon av drikkevannsforskriftene	3.11	1,4		
Fisk i urbant miljø – bærekraftige bestander	4.11	3,5,7		
Mikroplast i avløp	1.12	1,3		
Seminarer:				
Ekstremvær og flomdempning	10.2.	2,5,7		
Små avløp – store utfordringer	13-14.3	1,2,3		
Verdens vanddag – vann og energi	20.3	3,5,6,7		
Fiskepassasjer i Norge	2.4.	3,5,7		
Vannforeningens 50-årsjubileum – vanddirektivet	29.4.	3,5,7		
Vann på ville veier – skadehindring	28.8	1,3,5,7		
Vannforskriften på overordnet nivå	25.9	7		
Vannrelatert nødhjelp	8.10	1,2		
Forurensninger fra land til vann	11-12 11	1,2,3,6,7		
Restaurering av vassdrag og våtmarker	18.11	3,5,7		

Tabell. Faglige arrangementer i regi av seminar og fagtreffkomiteen i 2014. Arrangementer i Vestlands-, Sørlands- og Midt-Norge-komiteen er ikke tatt med.

også direkte og indirekte virkninger av klimændringer (nedbør/flom/flomskader) og bl.a. gjennom fokus på byer og urbane områder.

Noen tema er kanskje litt tynt representert? Det gjelder vannforsyning og vannhygiene, industri- og petroleumssektoren og vannkraft/vassdragsreguleringsstema. Marine tema generelt er det lite av i 2014-programmet. Bortsett fra

seminaret på Verdens vanddag er det 100 % fokus på forholdene i Norge.

Så lar vi de ansvarlige for fagprogrammet komme til orde; Leif Basberg og Per Einar Faugli. Og som nevnt er det en voksende aktivitet i regionene. Om hva som skjer i Region Vest forteller Asle Aasen.

Bilde innsendt til Norsk vannforenings fotokonkurranse 2014. Foto: Kjell Sandaas.

Intervju med Leif Basberg

Fagtreffenes uformelle form treffer

Leif Basberg har ledet fagtreffkomiteen siden 2009, men takker nå av pga jobbskifte. Etter NVE var han flere år innom Norconsult før han nylig begynte i Energi Norge.

Fagtreffene er vel de mest uformelle av foreningens arrangementer?

– Ja, fagtreffene er ment som et lavterskeltilbud både for de som vil presentere stoff og for de som vil høre på. Det er ingen påmeldingsprosedyrer, og fagtreffene er gratis. Dette betyr at vi kan ta opp dagsaktuelle problemstillinger raskt, snekre sammen et program uten at det stilles for store krav til presentasjoner og forberedelser. Fagtreffene er også en åpen dør for de helt nyutdannede til å gjøre sin foredragsdebut, noe vi kanskje kunne utnytte i større grad. Den uformelle formen inspirerer til fine diskusjoner med god deltakelse fra salen. «Fagtreffene treffer» – den gode oppslutningen viser det.

Det er tydeligvis ikke vanskelig å få tak i foredragsholdere?

– Neida, fagfolk liker jo å snakke om det de driver med, – i det siste har vi også fått med svensker og dansker. Jeg har inntrykk av at faglig samarbeid mellom de nordiske land er populært hos alle parter; kanskje foreningen kunne legge enda mer vekt på nordisk samarbeid?

Er det noen faglig profil typisk for fagtreffene?

– Nei, vi prøver å være brede, og sammen med seminarkomiteen blir jo temaforslagene drøftet i styremøter før vi får klarsignal til å gå i gang med detaljplanleggingen. Fra gammelt av har det vært kritisert at det har vært for mye VA-stoff, – det er jeg ikke enig i. Men det må jo med og vi har med urban infrastruktur i et bredt perspektiv. Det er kanskje ett område vi holder en litt lav profil på; problemstillinger knyttet til vannkraft og energi. Det er økende fokus på sammenhengen mellom vann og energi, men disse temaene tas ofte opp i andre fora, bla av min nye arbeidsgiver Energi Norge.

– Jeg vil også nevne at det jobbes aktivt med fagtreffarrangementer utenfor Oslo. De uformelle vannmøteplassene her blir verdsatt; det er ofte litt styr å dra til Oslo på møtene. Vi har nylig opprettet fagtreffkomité i Trondheim, så nå er det fagtreff i Trondheim, Oslo, Bergen, Kristiansand og Ås. I så måte er streamingen av noen av fagtreffene noe vi vil fortsette med og øke omfanget av.

Noen ord når du nå går ut av fagtreffkomiteen?

– Takker for godt samarbeid i fagtreffkomiteen, Tekna og med styret. Det har vært givende å være med. Jeg mener at det er viktig å holde det uformelle nivå som vi har i dag. De enkelte medlemmer i fagtreffkomiteen har ansvar for sine fagtreff og hvor vi møtes 2 ganger i året. Dagens organisering gjør at det er en overkommelig oppgave.

Intervju med Per Einar Faugli

Seminarene blir til med stor velvilje både fra innledere og deres arbeidsgivere

Per Einar Faugli er seniorrådgiver med lang fartstid i NVE – helt fra 1974. Han har vært leder i seminarkomiteen i over tre år.

NVE har jo ansvaret for vannmengdeforvaltning – mens Norsk vannforening har tyngdepunkt i vannkvalitetsprosjekt – litt på siden av ditt faglige ståsted?

– Forvaltningen av våre vassdrag har vært og er et spennende arbeidsfelt. Med fartstid fra 1974 ble jeg tidlig oppmerksom på foreningens aktiviteter. Fra mitt faglige ståsted den gang på midten av 1970-tallet syntes jeg at tematikken var veldig teknisk vinklet med for lite fokus på naturlige prosesser, natur og landskap. Likevel, i VANN var det mye interessant fagstoff, ikke minst om forvaltningen og bruken av vannressursene. Fagmøtene var gode etablerte møteplasser. Slik sett har foreningen gitt meg mange positive innspill for faglig utvikling.

Da jeg så ble forespurt for noen år siden om å være NVEs representant i seminarkomiteen, var det bare å si ja. Jeg hadde nok også en liten baktanke med at dette ga mulighet til å kunne påvirke til et enda bredere faglig innspill i seminarene.

Det har opplagt noe med alderen å gjøre, men i de siste årene har jeg jobbet en del med forvaltnings- og NVEs historie. Bl.a. tar jeg gjerne ansvaret for å ha løftet fram et nytt tema i foreningen: Senhøstes 2009 satte vi «Kulturminner i våre vassdrag» på dagorden og høstet lovord om temaet. Det ble en interessant dag på Fetsund lensmuseum, – og vi planlegger nå et nytt seminar våren 2015.

Seminarene er jo nesten kjernen i foreningens virksomhet. De er imponerende, og det må være arbeidskrevende å få til 10 heldagsarrangementer i jubileumsåret – men du har heldigvis gode hjelpere?

– I grunnen er vi her til lands heldige ved at involverte instanser og firmaer lar sine arbeidstakere bruke litt av sin tid til beste for foreningen. Dette er et sterkt signal om at foreningen fortsatt har en viktig funksjon i en mer og mer travel hverdag. Men dugnaden viser også at den enkelte finner det motiverende og utviklende å delta i arbeidet.

Det er like spennende og utfordrende hvert semester om vi klarer å få frem et opplegg som «selger». Noen ganger er det tungt. Programmet skal være up to date og kunne fange opp ting som skjer. Det økende deltagerantall viser at treffprosenten er høy. Men det er også «plass» for de smale fagproblemer, bare de er av interesse der og da.

I år arrangerer vi for femte år på rad en nasjonal konferanse om vassdragsrestaurering. Dette viser også at foreningen fanger interesse for faglig oppdatering for de ulike aktørene. En grunn til det er opplagt at internasjonale eksperter blir hentet opp til seminarene.

Vi merker også at andre aktører ønsker å la sine prosjektresultater bli formidlet gjennom samarbeidsseminarer med Vannforeningen. Dette gir nye impulser og avler igjen gode grunnlag for fremtidens opplegg.

Sist må også nevnes at fagfolk finner det formålstjenlig å ha innlegg på seminarene. Jeg kan ikke huske at vi har måttet betale honorarer for å få aktuelle til å komme. At reiseutgiftene dekkes er en annen ting, selv om forvaltningen ofte dekker også disse selv.

Et sluttord eller et lite råd til foreningen?

– Etter å ha ledet komiteen snart i tre år, håper jeg at kontakten med styre videreutvikles. Etter mitt skjønn vil det interne arbeidet styrkes til beste for alle parter om komitélederne også sitter i styret. Det vil gi en bedre «eierfølelse» og det hele blir mer knyttet opp til foreningens strategi, visjoner og funksjon.

Intervju med Asle Aasen

Vannforeningen rett Vest?

Asle Aasen jobbet bl.a. i NORVAR (nå Norsk Vann) før han i 2003 flyttet til Bergen. Etter mange år i Multiconsult begynte nylig Asle i Bergen kommune. Han har i over 10 år ledet «Vestlands-komiteen» i foreningen.

Etter 20 år på Østlandet hvor du var hyppig gjest på foreningens arrangementer – hvordan opplevde du vannmiljøet i Bergen?

– Det gikk ikke lang tid i Bergen før jeg savnet et lokalt, uformelt, faglig møtested som Norsk vannforening, hvor vi kunne ta opp aktuelle tema til diskusjon. Jeg tok dette opp med noen av mine kontakter i Bergen, og vi etablerte den første komiteen. Etter råd fra Ågot Tangerud for å få virksomheten i tråd med Vannforenings formål, kontaktet vi Universitetet i Bergen, som var med i komiteen i de første årene.

Du tok et fint initiativ – hvordan gikk det?

– Ambisjonene i 2003 og 204 var store! Vi så for oss 3 heldagsmøter hvert år, men virkeligheten innhentet oss. Alt arbeidet er dugnadsbasert, og vi endte opp med 3 fagtreff. Vi knyttet helt i starten kontakt med Driftsassistansen for VA i Hordaland (DIHVA), og fant en god arbeidsdeling.

I dag er vi fem i komiteen, hvorav fire (i hovedsak) setter opp program og kontakter forelesere, og DIHVA ordner det praktiske med utsending av program og påmeldinger. Kontakten med DIHVA har vært avgjørende for virksomheten. Opp gjennom årene har vi opparbeidet et fantastisk nettverk over fagpersoner i vestlandsfylkene. Det aller meste forgår via mail.

Litt om faglig profil, erfaringene etter 10 år og status akkurat nå?

– Vi må erkjenne etter 10 år at temaene i hovedsak er VA-relaterte, og i noen grad knyttet mot klimaendringer og effekter av disse, som overvannshåndtering etc. Universitetet i Bergen stiller gjerne opp med foredrag, men det har vært en utfordring å få universitetsmiljøet aktivt med i komiteen. Universitet er nå dessverre ikke med i komiteen, men vi vil prøve å få dem med igjen!

Så langt vil jeg si at Vannforeningen Vest er etablert som ett lokalt, uformelt møtested for vannrelaterte diskusjoner. Vi har meget god oppslutning om fagtreffene, deltakerantallet varierer fra 30 - 60. Vi arrangerer årlig 3 fagtreff i samarbeid med DIHVA hvorav et er Juletreffet i desember.

Sjefsduoen i 2014 – med bena godt plantet i vannet

Styreledere er viktige i enhver organisasjon, de har et stort ansvar for alt som foregår. I mangel av en «administrerende direktør» – nøkkeloppgavene i Norsk vannforening er fordelt mellom mange – blir styreleder foreningens ansikt utad, særlig i et jubileumsår.

Flott 50-årsfeiring!

2014 var ikke bare året for å feire grunnloven, men også Norsk vannforening. Et halvt århundres innsats for vannmiljøet ble behørig markert. På dagen 50 år etter stiftelsen den 29. april 1964 braket det løs i Ingeniørenes Hus. Men de vanninteresserte festdeltakerne fikk først et solid faglig påfyll gjennom seminaret «Hvordan er det gått med det blå gullet og hvilke utfordringer møter vi fremover?» Møtet med 6 interessante innledninger ble fint ledet av Anders Iversen fra Miljø-

direktoratet, og Aslak Bonde var hyret inn for anledningen og bidro til en spenstig debatt.

Så bar det opp i klubblokalene på toppen av huset med vordrink og mingling. En vannquiz var laget for å prøve deltakerens vannkunnskap; den var solid – det var ikke mange feil svar å finne.

Så var det klart med festmiddag med deilig mat og drikke, inkludert rikelige mengder vann. Tidligere formann Torleiv Bilstad var en slagferdig toastmaster på klingende jærdialekt og ledet forsamlingen gjennom taler og hilsener. Ågot Tangeruds uvurderlige innsats og betydning som sekretær i 38 år ble spesielt trukket frem; likeledes redaktørene for VANN Oddvar Lindholm og John Raaheim for innsatsen med å lage et viktig og sentralt tidsskrift for vannfagene. Og så ble de tidligere ledere som var til stede takket med vakre blomster; Hallvard Ødegaard, Haakon Thaulow; Torleiv Bilstad, Lars Enander og Anette Æsøy.

Engasjerte deltakere over vannquizen. Vannquizen var populær. Men særlig et spørsmål vakte høylytt diskusjon, – hvilket vassdrag er Nordens største? Alternativene var Glomma eller Gøtaelv – men utfra vannføring eller nedbørfelt? Quizforfatteren måtte tåle påpakning for upresist spørsmål.

Formenn og ledere til stede på jubileet. Fra venstre Hallvard Ødegaard, Haakon Thaulow, Torleiv Bilstad, Lars Enander, Anette Æsøy og Inger Staubo.

Bilde innsendt til Norsk vannforenings fotokonkurranse 2014. Åroselva vinter 2007. Foto: Finn R Gravem.

Intervju med Anette Æsøy

Anette Æsøy – styreleder første del av jubileumsåret

Anette Æsøy har lang fartstid i foreningen og kom inn i styret allerede i 2004. Hun tok over som leder etter Lars Enander i 2011 og var «vannsjef» fram til mars i år. Hun er nå ansatt i Statoil med arbeidssted i Stavanger.

Du gikk av som styreleder midt i jubileumsåret – går det an, da?

– Skulle svært gjerne ha vært med videre, men i min nye jobb i oljebransjen ble det faglig sett litt på siden og det følte mest riktig å overlate vervet til en person som er aktiv innenfor det som er Vannforeningens mest sentrale fagområder. Vann er hovedfokus i mitt daglige virke nå også, men oljebransjen har egne faglige nettverk som det er mer naturlig å engasjere seg i. Jeg håper imidlertid å kunne være en brobygger mellom disse nettverkene.

Hvordan stiftet du først bekjentskap med foreningen?

– Som student på NTNU – «Vassbygg» kalte vi instituttet – i 1988 ble vi fortalt at det er «obligatorisk» å være medlem i Norsk vannforening dersom man skal arbeide med vannrelaterte problemstillinger i Norge. Og denne påstanden stiller jeg meg bak! Foreningen har vært et viktig faglig nettverk for meg.

Kan du anbefale vannkompetente å ta på seg et verv?

– Ja absolutt, jeg kan på det sterkeste anbefale engasjement på innsiden i foreningen. Jeg var medlem av fagtreffkomiteen og ble derfra valgt inn i styret og fungerte jo som styreleder i 3 år. Det har vært en stor glede! Det har krevd en del arbeid men har gitt i «bøtter og spann» tilbake i form av faglig påfyll og ikke minst et bredt vannfaglig nettverk.

Du var med i en tid med store endringer ...?

– Min forgjenger som leder, Lars Enander, satte i gang en betydelig modernisering og utvikling av aktiviteter i foreningen som jeg fikk være med på, selv om «core business» med tidsskriftet VANN, fagtreff og seminarer stort sett har vært uforandret gjennom 40 år! Jeg er spesielt stolt over å ha vært med på å ivareta og gjøre fagstoff lettere tilgjengelig gjennom digitaliseringen av alle utgaver av VANN.

Du satt jo i sjefsstolen da planleggingen av 50-årsjubileet startet opp?

– Ja, og det var med en stor porsjon av ydmykhet vi gikk i gang med å planlegge 50-årsfeiringen. Det ble imidlertid rask enighet om at det var på tide å skrive historien til foreningen og ære de mange bidragsytere. Og, – vi måtte selvfølgelig ha en fest, – og i foreningens ånd ble det naturlig å lage en tilstelning med faglig påfyll kombinert med hyggelig sosialt samvær med kolleger. Vannforeningen har en ubestridt viktig rolle i Norge, – takket være stort engasjement og frivilling innsats. Jeg ønsker lykke til videre!

Intervju med Inger Staubo

Om foreningen i 2014

Inger Staubo tok over som styreleder i mars etter Anette Æsøy. De to var sentrale i planleggingen av jubileumsmarkeringen. Inger har vært med i styret siden 2004, da jobbet hun med vann og miljø hos Fylkesmannen i Buskerud. Nå er hun i NVE og er etatens nøkkelperson for EUs Vanndirektiv.

Jubileumsåret er jo snart over; – når du ser tilbake ved nyttår, vil du være fornøyd med hvordan det gikk?

– Ja, jeg både tror og håper det. Du tenker vel på det som skiller jubileumsåret fra et vanlig år i foreningen; festen og markeringen den 29. april, samt de fire jubileumsartiklene i VANN?

Jeg synes at jubileumsarrangementet i april ble både flott og veldig hyggelig. Her lå det mye arbeid bak og jeg må dele suksessen med mange, både sekretariatet i Tekna ved Tone Juel, Bente Pedersen og Anne Edholm, jubileumsseminar komiteen ved Bent Braskerud, Anders Iversen, Simon Haraldsen og Line Diana Blytt, utviklingskomiteen, som hadde ansvar for festen, og fotojuryen, Thorjorn Larsen, Marit Ruge Bjærke og Finn Gravem. I tillegg hadde vi underholdning ved musikerne Stefan Ibsen Zlatanov og Vivian Sunnarvik, og fire dansere fra Schous kulturstasjon, som fremførte en dans laget for anledningen inspirert av Toril Hofshagens dikt til vannets pris. – For meg, som også så mange andre har gitt uttrykk for, var det spesielt hyggelig og inspirerende å treffe så mange «veteranmedlemmer» som tydelig ga uttrykk for hvor mye Norsk vannforening har betydd for dem, både i godt forberedte taler, og direkte til meg. Hva angår jubileumsartiklene får vi vente å se, – men de to som foreligger er jeg veldig godt fornøyd med.

Banket du på døren til Norsk vannforening for å komme inn i styre og stell?

– Nei da, snarere tvert i mot. Jeg ble spurt om å sitte i styret i 2004. Jeg var da fagkoordinator for forurensning og vannmiljø hos Fylkesmannen i Buskerud. Nølte litt, husker jeg, men jeg syntes det hørt interessant ut, så jeg meldte meg inn i foreningen og stilte til valg på årsmøtet. Og i styret har jeg vært siden – jeg har ikke angret en dag! Og så ble det slik at jeg ble leder da Anette fant å ville trekke seg midt i jubileumsåret.

Kjerneaktivitetene i foreningen er jo seminarer, fagtreff og VANN. Her har styret gode hjelpere gjennom komiteene som foreslår aktivitetene. Hva er styrets viktigste rolle her?

– Styret får hvert semester forslag til flere fagtreff og seminarer fra møtekomiteene enn det som blir det endelige. I utvelgelsesprosessen prøver vi å få til en så stor bredde som mulig. Vi sjekker også så godt vi kan mot andre fagmiljøer om det er noen tilsvarende tema planlagt. Jeg er godt fornøyd med at organisasjonen har noen faste satsingsområder, men at det også er en dynamikk og utvikling i temaene vi tar opp.

Faglig er jeg fornøyd med den store bredden av vanntema vi dekker. Vi prøver så godt vi kan å være i forkant av aktuelle problemstillinger. Det har hendt at vi har arrangert fagtreff mer på sparket for å kunne imøtekomme dagsaktuelle saker. Årets fagtreff om plastforurensning er et nytt aktuelt tema som vi ikke har hatt tidligere. Statistikken har vist en økning i antall deltakere både på seminarer og fagtreff de siste årene, så det virker som vi treffer behovet godt.

Dugnadsånden holder oppe mange foreninger i Norge, så også Norsk vannforening?

– Ja, dugnadsarbeid er selve grunnlaget for foreningen. Så langt har dette fungert bra. Det virker som våre arbeidsgivere ser seg tjent med det engasjementet vi har i foreningen, og er positive til at vi bruker noe av arbeidstiden vår. Dette gir seg også utslag i at det generelt er lett å få tak i folk til «dugnaden Norsk vannforening». Ofte er et kort og konkret spørsmål nok – vannfolk kjenner foreningen! Det har vært litt tyngre å få i gang de regionale gruppene, men nå er vi representert både i Trondheim, Bergen og Kristiansand (komiteer i Midt-Norge, Vestlandet og Sørlandet).

Ja, distriktsprofilen har vært mye diskutert i årenes løp, kritiske røster har sagt at «alt for mye foregår i Oslogryta ...»

– Distriktsprofilen er blitt mye bedre i det siste. Våre regionale grupper arrangerer 1-2 fagtreff og seminarer lokalt. Vi prøver også å arrangere minst ett fagtreff og seminar utenfor Oslo hvert halvår. I tillegg har vi gjennom Tekna fått muligheten til å overføre et par fagtreff hvert semester på internett. Dette har vært et populært tilbud. I gjennomsnitt har 150 personer vært innom fagtreffene på den måten.

Vanntemaene blir jo mer og mer internasjonale, – jeg tenker bl.a. på vanndirektivet. Hva med foreningens internasjonale profil?

– Jeg skal innrømme at vi har slitt litt med å finne formen på vårt internasjonale engasjement. Vi er medlem i EWA (European Water Association) – den europeiske foreningen for de nasjonale vannforeningene. Professor Harsha Ratnaweera representerer oss i EWAs Råd (Council). Til høstens EWA-«Brüssel Conference» sender vi også en representant fra styret. Restaureringsseminaret har de siste årene hatt flere foredragsholdere fra EU-systemet. Komiteene er oppfordret til å vurdere utenlandske foredragsholdere.

Det flommer over av møter om miljø og klima hvor vanntema også er med. Hvordan er det med konkurranse og samarbeid?

– Det er mange på markedet, og for å unngå konkurranse ønsker vi å samarbeide med andre organisasjoner. I år samarbeider vi om seminarer med Norsk hydrologiråd og Miljøringen. Miljøforvaltningen er også sterkt inne i både seminaret om Vannforskriften og restaureringsseminaret. I tillegg har NIFS-prosjektet (Naturfare, infrastruktur – flom – skred, et samarbeid med NVE, JBV jernbaneverket og Statens vegvesen) inngått et samarbeid med oss med seminaret «Vann på ville veier». Vi er faktisk en svært ettertraktet samarbeidspartner, både faglig og fordi vi har et profesjonelt sekretariat som ivaretar alt det praktiske.

Neste jubileumsartikkel skal fokusere på fremtiden – da får du anledning til å komme med noen visjoner – men helt på tampen, noen korte tanker om foreningen fremover?

– Du er vel ikke overrasket over at jeg tror foreningen fortsatt vil være en viktig arena. Det ser ikke ut som om utfordringene for vannforvaltningen blir mindre framover, med klimaendringer og økt press på vannet som ressurs. Men nok om det akkurat nå, – jeg gleder meg til å gå litt dypere inn i fremtiden i neste nummer!

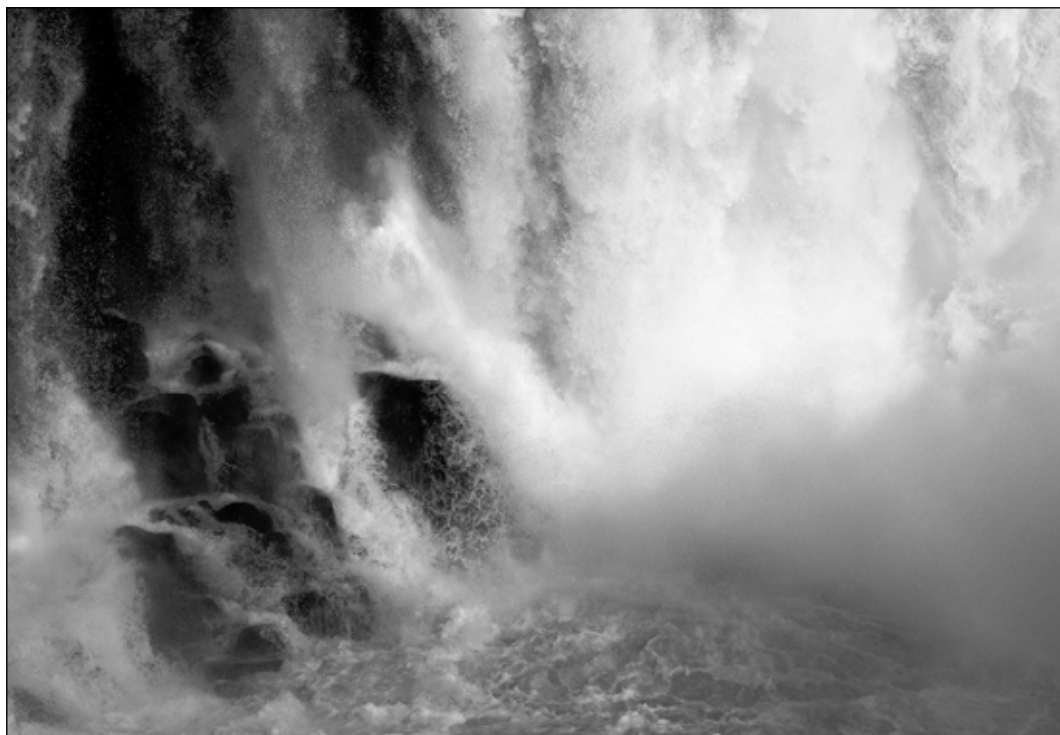

VANN når bredt ut

Tidsskriftet VANN kommer ut 4 ganger i året. Mye kan sies og har vært sagt om tidsskriftet; i dag må det kunne sies å ha en god profil rettet mot aktuelle problemstillinger og inneholder praktiske løsningsorienterte artikler. Samtidig har tidsskriftet en høy kvalitet. Selv som det ikke rangerer som et vitenskapelig tidsskrift med rewire-ordning, gis artikler i VANN publikasjonspoeng for forfattere og deres arbeidsgivere i norske forskningsmiljøer, f.eks. NIVA. I tillegg tar foreningen gjennom ledere og spalten «Styrelederen har ordet» opp aktuelle faglige vanntema. Det generelle informasjonsstoffet «Nytt fra ...» er også viktig. Alt i alt; VANN muliggjør at man holder seg godt oppdatert om mye av det som foregår i vann-Norge.

Solid plattform for å fylle en viktig funksjon fremover

Denne artikkelen gir forhåpentligvis et solid grunnlag for å hevde at Norsk vannforening er en livskraftig forening som fyller en viktig funksjon

Bilde innsendt til Norsk vannforenings fotokonkurranse 2014. Foto: Henning S Pettersen

i vann-Norge. Foreningen har «bena godt plantet i vannet»!

VANN nr 4 2014: Fremsyn mot fremtiden

Selv om vi har fått ordnet opp i mange alvorlige vannproblemer her hjemme; bl.a. vannforurensninger, møter vi stadig nye utfordringer både nasjonalt og internasjonalt. Befolkningsvekst, urbanisering, klimaendringer, nye miljøgifter, trusler mot naturmangfoldet, presset på vannressursene ved omlegging til fornybarsamfunnet er stikkord som krever god kunnskap som grunnlag for beslutninger.

Det blir nok å ta tak i for foreningen fremover og i neste nummer skal vi prøve å se inn i krysstallkulen.

Intervju med Jens Erik Pettersen

Jens Erik Pettersen leder en engasjert redaksjonskomité

Jens Erik Pettersen har lang fartstid i miljø- og vannforvaltning, både fra SFT, Fylkesmannen og nå i Folkehelseinstituttet. Han har siden 2003 vært medlem av redaksjonskomiteen for «VANN»; de siste årene som leder.

Jens Erik; du er jo en av veteranene i vann-Norge. Hvordan havnet du i vannbransjen?

– Jeg har vært sportsfisker fra jeg var liten og har derfor hatt beina godt plantet i vannet lenge før jeg visste om Vannforeningen. Interessen for vann og miljø har vært der lenge, men den faglige interessen ble vekket da jeg begynte på NTH. Planen var å studere vei- og anleggsteknikk, men jeg fattet snart interesse for vann- og avløpsfagene ved Byggningsingeniøravdelingen.

Jobber en med vann er det vel umulig å styre unna Norsk vannforening?

– Ja, som nyutdannet vanningeniør var det ingen vei utenom! Foreningen har vært et nyttig forum i jobbene jeg har hatt. Jeg har gjennom foreningen vært så heldig å bli kjent med dyktige og engasjerte personer med ulik vannfaglig kunnskap.

Hvordan jobber dere i redaksjonskomiteen – hvordan får dere inn alle artiklene?

– Vi møtes før hvert nummer og utveksler synspunkter om de ulike temaene som tas opp i VANN. At VANN er et populært tidsskrift skyldes ikke minst komitémedlemmenes engasjement, og at vi har en dyktig redaktør og en dyktig redaksjonssekretær. Og ikke å forglemme; – det er en hyggelig gjeng som treffes på møtene.

Det er ikke vanskelig å få inn artikler. Interessen for publisering av vitenskapelige artikler i VANN har økt de senere årene. En årsak er nok at antatte artikler gir forfatterne og deres institusjoner publiseringspoeng. Et høyt aktivitetsnivå med fagtreff og seminarer, og god profilering av foreningen og tidsskriftet på foreningens hjemmesider, bidrar også.

Synes du artiklene er dekkende for vannutfordringene i Norge?

– I oppryddingsperioden etter kloakk og eutrofieringsproblemer i vassdragene våre dominerte artikler om avløpsteknikk. Etter implementering av EUs vannrammedirektiv er det en vesentlig større bredde i temaene som presenteres, ikke minst har økologiske aspekter kommet mer inn. Artikler om fiskeoppdrett og annet marint miljø er blitt mer vanlig. Fagtreff- og seminarkomiteen er flinke til å velge relevante temaer for vannutfordringen som jo gjenspeiles i VANN.